

Янги йилнингиз муборак бўлсин, азиз юртодошлар!

Mustaqillik huquq demakdir

HUQUQ

YURIDIK GAZETA

#52

(367)

Dekabr

D.	6	13	20	27	
S.	7	14	21	28	
Ch.	1	8	15	22	29
P.	2	9	16	23	30
J.	3	10	17	24	31
Sh.	4	11	18	25	
Y.	5	12	19	26	

2004

Gazeta 1997-yil 27-avgustdan chiqqan boshlagan.

WWW.HUQUQ.UZ. E-mail: Info@huquq.uz

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

Б.Т.Тайджановни Ўзбекистон Республикаси Бош
прокурорининг ўринбосари этиб тайинлаш тўғрисида

Баҳодир Мирзаахмедович Тайджанов — Ўзбекистон Республикаси
Бош прокурорининг ўринбосари этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти
Тошкент шаҳри,
21 декабрь 2004 йил

И.КАРИМОВ

ТАЙДЖАНОВ БАҲОДИР МИРЗААХМЕДОВИЧ

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг ўринбосари этиб
тайинланган Тайджанов Баҳодир Мирзаахмедович 1954 йил Сирдарё
шаҳрида туғилган. Миллати ўзбек.

1977 йил Тошкент Длат университетининг ҳуқуқшунослик фа-
культетини тугатгандан сўнг меҳнат фаолиятини Тошкент шаҳар
Собир Раҳимов туман прокуратурасида иш ўрганувчиликдан бошла-
ган. Шундан сўнг шу туман прокурори ёрдамчиси, туман прокуратураси терговчиси, 1982
йилдан бошлаб Тошкент шаҳар прокуратураси тергов бўлими малакасини оши-
риш марказида Озарбайжон Республикасининг Омбудсмани, Чилонзор туман
прокурорининг ўринбосари, Акмал Икромов туман прокурори, Юнусобод туман прокурори,
Тошкент шаҳар прокуратураси умумий назорат бўлими бошлиғи вазифаларида фаолият
курсаган.

1996 йилдан Ўзбекистон Республикаси прокуратураси ички ишлар идораларида тергов
ва суриштирув ҳамда давлат солиқ қўмитаси идораларида суриштирувни назорат қилиш
бошқармаси бошлиғи, Фаргона вилоят прокурори, Ўзбекистон Республикаси Бош проку-
рорининг ўринбосари — тергов Бош бошқармаси бошлиғи, Ўзбекистон Республикаси
транспорт прокурори лавозимларида ишлаган.

JARAYON

БАТАН ИСТИҚБОЛИ УЧУН ОВОЗ БЕРИЛДИ

Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси ҳамда вилоят,
туман ва шаҳар Кенгашларига сайловнинг ўтказилиши ва
яқунларига доир мулоҳазалар

Тугаётган йилни мамлакатимиз учун муҳим сиёсий бурилиш йили
бўлди десак муболаға бўлмайди. Чунки мана шу йилда юртимизда
демократик ҳуқуқий давлат қўриш, жамиятни янада ривожлантириш
ва янгилаш йўлида навбатдаги муҳим қадам қўйилди — 26 декабр куни
илк бор икки палатали парламентнинг қуни палатасига, шунингдек,
халқ депутатлари вилоят, шаҳар ва туман кенгашларига сайловлар
бўлиб ўтди. 2002 йилнинг январиде бўлиб ўтган умумхалқ референ-
думи яқунлари мамлакат парламентини икки палатали тизимга ўтқа-
зиш ҳақида яқдил ҳулоса берган эди.

26 декабр, якшанба тонгини ҳамюртларимиз одатдагидан бош-
қачароқ — масъулият ва ҳаёжон билан қаршиладилар. Шу куни
мамлакатимизнинг барча ҳудудларидаги сайлов участкалари тонгги
соат 6 дан кечқурун 8 гача сайловчилар билан гавжум бўлиб турди.
Мамлакатда 120 та сайлов округи тузилган бўлиб, сайлов участкала-
рининг сони 8088 тани ташкил этди.

Сайлов куни Марказий сайлов комиссияси матбуот марказида
маҳаллий вақт билан соат 13.00 да, 17.00 да ва 23.00 да ОАВ вакиллари
учун матбуот брифинглари ўтказиб турилди ва уларда сайловнинг
бориши ҳусусида ўзбек, рус ва инглиз тилларида маълумот бериб
борилди. МСКнинг матбуот марказида 600 дан зиёд журналист
аккредитация қилинган. Уларнинг 100 га яқини хориқлик экани ҳам
халқро ҳамжамятининг Ўзбекистондаги сиёсий жарёнларга бўлган
эътиборидан дарак берибди.

(Давоми 2-бетда.)

RESUBLIKA BOSH PROKURATURASIDA

ДЎСТОНА УЧРАШУВ

Республика Бош прокуратураси қонунчиликни мустаҳкамлаш
муаммолари ва прокуратура-тергов ҳодимлари малакасини оши-
риш марказида Озарбайжон Республикасининг Омбудсмани,
киллари Али Оруджев ва Ибрагим Абдуллаевлар билан учрашув
бўлиб ўтди.

Учрашувда Марказ директори Эркин Абзалов прокуратура билан
Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман)
ўртасидаги алоқалар тўғрисида тўхталиб ўтди. Ўз навбатида Озар-
байжонлик меҳмонлар ҳам Омбудсман институти ҳақида фикр
мулоҳазаларини билдиришди.

Учрашув якунида меҳмонлар Ўзбекистон Республикаси Бош
прокуратураси музейини томоша қилишди.

ҚИСКА САТРАЛДАРДА

Республика Бош прокуратураси томонидан Жиззах ва Сирдарё
вилоятларида солиққа оид қонунчилик ижроси устидан прокурор
назоратининг аҳоли таҳлил этилиб, текширув яқунлари ҳар икки
вилоят ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларининг мувофиқлашти-
рувчи кенашларида муҳокама этилди.

Наманган вилоят прокуратурасида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи
органларининг мувофиқлаштирувчи кенаш йиғилиши бўлиб ўтди.

Унда диний экстремизм ва терроризмга қарши кураш, қўторувчи-
лик ҳаракатларининг олдини олиш борасида амалда олиб ўрилган ишлар
ва келгуси вазифалар ҳамда конституция қабул қилинганлигининг 12
йиллиги муносабати билан «Амниятга тўғрисида»ги фармон ижро-
сини таъминлаш масалалари муҳокама қилинди.

...инсон — табиатнинг буюк мўъжизаси. Шундай экан,
инсон ўз соғлигини асраган тақдирда табиатни, ҳаёт
давомийлигини асраган бўлади.

Бундай эзгу орзу-мақсадлар учун ҳам давлат, ҳам жами-
ят, ҳам шу юртда яшаётган одамларнинг куч-қудрати ва
ҳиссасини бирлаштиришимиз зарур.

Мен яхши ният билан эълон қилаётган Сихат-саломатлик
йилида бутун халқимизни мана шундай ҳаёт фалсафаси
билан яшашга даъват этмоқчиман.

Президент Ислам Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси
Конституциясининг 12 йиллигига бағишланган тантанали
маросимдаги нутқидан

E'TIBOR

ФАҲРИЙЛАР ЭЪЗОЗДА

Республика Бош прокуратураси-
да прокуратура фахрийларига кат-
та эътибор қаратиб келинмоқда.
Поёнига етаётган «Меҳр ва мурув-
ват йили»да 210 нафар прокурату-
ра фахрийлари доимий эътиборда
бўлиб, уларга ҳомийлар кўмағида
моддий ёрдам кўрсатилди.

Янги йил арафасида марказий
маҳкама фахрийларининг яна бир
гурухи Бош прокуратурага тақдир
этилди. Фахрийларни Республика
Бош прокурори Рашидjon Қодиров
самимий кутлади.

Фахрийларни қўллаб-қувватлаш
жамоатчилиги маркази томонидан
ушатирилган бир пиёла чай устида-
ги суҳбат, самимий хотиралар фах-
рийлар ёдида анчагача сақланиб
қолишига шубҳа йўқ.

TUHFA

Ҳият

Кечган йилларинг ҳам шарафдир, Ватан,
Улар шонли тарих тарафдир, Ватан.
Мозий теран идиз — тараб тур, Ватан,
Тасбех донасиҳеҳ санаб тур, Ватан,
Утсан йиллар улуг шарафдир, Ватан.

Меҳр, шафотали йилларинг билан,
Муруватча тўла дилларинг билан.
Кўркам шахру бозлар, гулларинг билан,
Бир онадек қунаб, яйраб юр, Ватан,
Сўра — кўз тегмасин — қараб тур, Ватан.

Бизлар Улуғбекнинг юлдузларимиз,
Алптегиндан утсан идизларимиз.
Уғиллар — Аломиш, хур қизларимиз,
Она бурут янгиғ қўлаб тур, Ватан,
Нурли истиқболга йўлаб тур, Ватан.

Бир инсондек яша, дейдилар бу кун,
Оллоҳ умрин оша, дейдилар бу кун.
«Киян кийма» — ташла, дейдилар бу кун —
Эл дардин дардим деб биланлар, Ватан,
Юрт бошида қалқон турганлар, Ватан.

Соғ бўл, элим, дея полапон келар,
Теле Туркистон паҳлавон келар.
Бахтимиз — тахтимиз жавишон келар,
Ўзи — ўз, сўзи — сўз бир ўғлон келар.
Қарши ол, уни ҳам хуш кўрдик, Ватан,
Порлоқ истиқболни туш кўрдик, Ватан.

Кечган бу йилимиз шарафдир, Ватан,
Келсан йил ҳам бизлар тарафдир, Ватан.
Озодлик завқини ўйнаб сур, Ватан,
Бир онадек қунаб, яйраб юр, Ватан,
Янги йил қараб тур, зўр келар, Ватан!
Саодат зўрроқ-зўр, зўр келар, Ватан!

Абдухалик АБДУРАЗЗОҚОВ

(Давоми.
Бошланғичи
1-бегда).

23.00 да
бўлган брифингда

МСК раисининг ўринбосари Сайёра Хужаева сайлов якунига етгани ва дастлабки хулосалар ҳақида маълум қилар экан, жумладан шундай деди:

— Ўзбекистоннинг барча ҳудудларида Олий Мажлисининг қонунчилик палатаси ва давлат ҳокимиятининг маҳаллий вакиллик органларига сайловларда овоз бериш жараёни тугалланди. Барча сайлов участкалари ёпилди. Ҳозирги пайтда овоз бериш якунлари чиқарилмоқда. Сай-

чилигига кўра сайловни ҳақиқий деб топиш учун сайловчиларнинг энг камиди 50 фоизи овоз бериши керак эди. Эндиликда бу кўрсаткич 33 фоизни ташкил этади. Демак, юқорида келтирилган рақамларга асосланиб, сайловда фуқаролар анча фаол қатнашганини эътироф этиш керак. Бу нимадан далолат беради?

Мазкур ҳолат айти пайтда мамлакатимиз фуқароларининг сайловда иштирок этишдек конституций ҳуқуқига бефарқ эмаслигини кўрсатади.

Тошкент шаҳри ва вилоятидаги бир неча сайлов участкаларида бўлганимизда юртдошларимизнинг кайфиятидаги кўтаринкилик, овоз

Шу ўринда, бугунги сайловнинг бурунги сайловлардан фаркли жиҳатларига ҳам тўхталиб ўтиш жоиз. Хусусан, сайловда сиёсий партиялар томонидан кўрсатилган номзодларнинг камиди 30 фоизини аёллар ташкил этди. Бу жамиятимизда аёллар фаоллигининг ошиб бораётганидан далолат беради. Яна бир янги жиҳат: аввалги сайловларда судланган фуқаролар депутатликка номзодини қўя олмас эди. Энди эса бу чеклов факатгина судланганлиги олиб ташланмаган фуқароларга тегишли бўлиб қолгани ҳам ижтимоий адолат тамойилига мосдир.

Маълумотларга кўра, бу галги сайловда иштирок этган ҳар бир

ва ўтказиш билан боғлиқ харажатлар давлат бюджети ҳисобидан бўлади. Шунингдек, бу йил юртимизда илк бор мустақил номзодларнинг манфаатини ҳимоя қилувчи, уларни қўллаб-қувватловчи марказ ташкил этилди. Мазкур сиёсий институт жамиятнинг демократлаштиришининг муҳим элементи бўлиб хизмат қилди.

Ҳақон тажрибасидан маълумки, сайловда халқро ва маҳаллий кузатувчиларнинг қатнашиши ҳам жараёнинг транспарентлигини таъминлашга ҳисса қўшади. Ташки ишлар вазирлиги берган маълумотга кўра, бу галги сайловларда 35 давлатдан 227 нафар хорижий мутахассис халқро кузатувчи сифатида ишти-

муammo санамаган бўлардим. Бир сўз билан айтганда, сайловлар қонун доирасида ўтказилмоқда.

Юқорида 14.323.709 нафар сайловчи ҳисобга олингани ҳақида айтганимизда мамлакатимизнинг хориждаги фуқароларини ҳам назарда тутган эдик. Турли сабаблар билан хорижда яшаб турган юртдошларимиз учун республикамизнинг хориждаги ваколатхоналари ҳузурида 40 та сайлов участкаси тўзилди.

Бу галги сайловларда айти пайтдаги энг ёш сиёсий партия — Ўзбекистон либерал-демократик партиясидан энг кўп — 113 номзод рўйхатга олинган. Бундан эса қонунчилик па-

ВАТАН ИСТИҚБОЛИ УЧУН ОВОЗ БЕРИЛДИ

Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси ҳамда вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайловнинг ўтказилиши ва якунларига доир мулоҳазалар

лов якунларининг дастлабки натижалари 14.323.000 дан зиёд сайловчилардан соат 20.00 га қадар 12.197.000 дан ортиқ сайловчи қатнашганини кўрсатмоқда. Бу сайловчилар умумий сонининг 85,1 фоизини ташкил этади. Шу боис, Марказий сайлов комиссияси сайловларни умуман ўтган деб ҳисоблайди.

Сайлов қонун доирасида бўлиб ўтди. МСКга сайлов қонунчилиги бузилгани ҳақида ариза келиб тушмади. Шу билан бирга Марказий сайлов комиссиясида сайловчилардан тушган турли мурожаатлар юзасидан тушунтириш ишлари олиб боришмоқда. Сайловлар якунига доир регионлар бўйича дастлабки маълумот:

Тошкент шаҳри бўйича — 81, Андижон вилояти — 87,8, Бухоро вилояти — 86,4, Жиззах вилояти — 88,6, Навоий вилояти — 80,5, Намангон вилояти — 88,3, Самарқанд вилояти — 84,7, Сирдарё вилояти — 86,9, Сурхондарё вилояти — 81,7, Тошкент вилояти — 82,3, Фарғона вилояти — 87,4, Хоразм вилояти — 84,9, Қашқадарё вилояти — 86,5, Қорақалпоғистон Республикаси бўйича эса 85,2 фоиз сайловчи овоз бериш жараёнида иштирок этди.

Маълумки, илгари сайлов қонун-

бериш жараёнига масъулият билан қараётгани бизни бефарқ қолдирмади. Уларга саволлар билан мурожаат қилдик.

— *Аввало ўзимни қувонтирган ҳолат ҳақида гапирмоқчиман, — дея сўзини бошлади ҳамшахримиз Марғуба Мирқосимова. — Бугун сайловчилар сайловга астойдил ёндашганликлари, олднлари мен бундай ҳолатни кўрмаганман. Бир сайловчи сифатида депутатликка номзодлар, уларнинг дастурлари билан танишиб чиқдим. Улардан ҳеч бирини халқимизнинг қувончу ташвишини ҳис қилишдан узоқ деб айтолмайман. Ҳаммаси ҳам муносиб номзод. Шунга қарамай, уларнинг орасидан энг муносибларини танлаш ҳуқуқига эгамиз. Шунинг учун мен «Миллий тикланиш» партияси вакилига овоз бердим. Сабаби, мен бу номзоднинг меҳнат фаолиятидан, халқ олдидagi хизматларидан бохабарман. Шаҳар кенгашида номзодлар ичида ҳам ўзим муносиб деб топган номзодга овоз бердим. Ўйлаيمانки, бу номзодлар депутат бўлиб сайлана, халқнинг, жумладан, зиёлилар таваққилининг муаммоларига ечим топишга ҳисса қўшади.*

— Сайловдан қандай натижа кутаясиз? — деган саволимизга оддий, шу билан бирга қониқарли жавоб олдик:

— Халқимиз кутаётган натижални кутаман.

номзоднинг сайловдaи ташвиқоти учун 717.500 сўмдан маблағ ажратилган. Сиёсий партияларга жами 430.000.000 сўм ажратилгани ҳам «Сиёсий партияларни молиялаштириш тўғрисида»ги қонуннинг амалиётга самарали жорий этилганини кўрсатади. Бу маълумот солиқ тўловчи юртдошларимизни бефарқ қолдирмаслиги аниқ. Чунки Олий Мажлисга сайлов тўғрисидаги қонуннинг 64-моддасига кўра мамлакат парламенти сайловга тайёргарлик кўриш

роқ этди. Хусусан, МДХ ижроия қўмитаси 70 дан зиёд кузатувчи йўллаган бўлиб, улар орасида Россия Марказий сайлов комиссияси ва давлат думаси мутахассислари ҳам бор.

Шунингдек, ЁХТнинг 22 нафар вакили, ШХТ ижроия қўмитаси ва Европарламент кузатувчилари ҳам юртимиз вилоятлари ва пойтахтимизда фаол иш олиб боришди.

— *Мен юртимизга келиб улкан ўзгаришларнинг гувоҳи бўлидим, — дейди япониялик кузатувчи Акира Мацурага. — Сайловчиларнинг фаолиги билан қизикдим ва шунга ишонч ҳосил қилдимки, бугун Ўзбекистон халқи келажакка ишонч билан яшаймоқда. Одамларнинг сайловдаги фаолиги ҳам бунга исбот бўла олади.*

Пойтахтимизнинг 9-Хадра сайлов округига қарашли 482-сайлов участкасида бўлганимизда овоз бериш жараёнини кузатаётган швейцариялик мутахассис, Женевадаги тинчлик муаммоларини тадқиқ этувчи халқро институт вице-президенти Жозеф Голдблат сайловнинг Европа стандартлари даражасида ўтаётгани ҳақида фикр билдирганига гувоҳ бўлдик. Шунингдек, мазкур сайлов участкасида маҳаллий кузатувчилар — сиёсий партия ва ташаббускор гуруҳларнинг вакиллари, журналистлар овоз бериш жараёнидан қонун талабларига риоя этилишини кузатиб бордилар.

Биз «Адолат» социал-демократик партияси вакили, «Vatan» хайрия жамғармаси ходими Игор Бирюковни сўхбатга тордик.

— *Мен ўтаётган сайловга юқори баҳо берган бўлардим. Қулай шарт шартланган, шунга яраша фуқароларнинг фаолиги ҳам юқори. Овоз бериш учун келганларнинг ўз танлаган номзоди, ўз фикри борлиги сезилиб турибди. Тўғри, айрим фуқаролар бир неча сайловчи учун, масалан оила аъзолари учун ҳам овоз беришга иштирокнинг гувоҳи бўлидик. Албатта, уларга қонун талаби тушунтирилади. Умуман, бунга жиддий*

латасида мазкур партиядан депутатлар кўпчилигини ташкил этиши ҳақида тахмин қилиш мумкин.

Яна шунини айтиб ўтиш жоизки, бўлиб ўтган сайлов ҳақида фикр билдирётганда маҳаллий давлат вакиллик органларига сайловлар масаласи ҳам эътиборга олинishi керак. Чунки шаклланаётган парламентнинг юқори палатаси — сенат аъзоларининг кўпчилиги (84 нафари) айнан халқ депутатлари вилоят кенгаши аъзолари орасидан сайланади.

Қонунга биноан, халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар кенгашларига сайлов ўтказувчи округлар аҳоли ва сайловчилар сони, ҳудуд ва бошқа маҳаллий шароитлар инобатга олинган ҳолда тўзиб чиқилди. Шундай округлардан бири, пойтахтимиздаги 44-Навоий сайлов округининг раиси Бахтиёр Йўлдошевнинг фикрлари билан қизиқдик.

— *Округимизга қарашли 9 та сайлов участкасини айланиб, жараёни кузатганимизда юртдошларимизнинг фаолигига гувоҳ бўлидим. Уларнинг овоз беришга қатта масъулият билан ёндашаётгани мени ҳайрон қолдирди. Чунки илгарилари ҳам сайловда қатнашганман, ammo бугунгидай ҳолатни кўрмаган эдим. Агар жараён шу тарафқа давом этса, сайлов жўдаям муваффақиятли якун топади ва факатгина муносиб номзодлар сайланади деб ўйламан.*

Ҳозирча муаммога дуч келмадик, сайловчилар ҳам, кузатувчилар ҳам эътироз билдиришмади. Мен ўзим сайловчи сифатида ўзим маъқул топган номзодга, Либерал-демократик партия вакилига овоз бердим.

Бўлиб ўтган сайловлар юртимизнинг барча ҳудудларида — Қорақалпоғистон ва вилоятларда кўтаринки кайфиятда якунлангани ҳақида хорижий ҳамда маҳаллий ОАВ тарқатган маълумотлар ҳам республикамизда мукамал сайлов қонунчилиги ишлаб чиқилгани, демократик қадриятлар устиворлиги касб этаётганидан дарак беради.

Шавкат ЁДГОРОВ,
журналист

Соат эрталабки саккиз ярим. 3-ўрта мактаб фойесида одамлар сайлов бюллетенлари олиш учун навбатда туришибди. Мактабдаги 391-сайлов участкаси талаб даражасида жиҳозланган. Сайловчилар бюллетенлардаги Олий Мажлис, халқ депутатлари вилоят ва туман кенгашига бешта партиядан кўрсатилган ҳамда мустақил номзодлар орасидан халқ хоҳиш иродасини ифодалаб, ҳимоя қилаётган, турмуш шaroитларини яхшилайдиган қонун ва қарорлар тайёрлаб қабул қилишга қодир деб билган номзодларни депутатликка сайлашмоқда. Қўшни Қирғизистон билан чегарада жойлашган Андижон вилояти Хўжабод туманининг «Дўстлик» кишлоғи фуқароларининг сайловдаги фаолликлари уларнинг мамлакат келажакига бефарқ эмаслигидан далолат беради.

ТАНЛАШ ИМКОНИАТИ

— Номзодларнинг айримларини урашувларда кўрганмиз. Сайловдaи дастурларини матбуотда, varaқаларда ўқиганмиз, — дейди ширкат хўжалигида сувчи бўлиб ишлайдиган Мўминжон Ҳамидов. — Мен кишлоқ муаммоларига кўпроқ қайғурадиган номзодлар учун овоз бердим.

— «Нисонбой ота» фермер хўжалиги ташкил қилганман, — деб ўз фикрини билдирди Абдурауф Исоев. — Ўзим Халқ демократик партияси аъзосиман. Олий Мажлисга, вилоят ва туман кенгашларига партиямиз кўрсатган номзодлар учун овоз бердим. Улар етарли овоз олиб, депутатликка сайланишдан, партиямизнинг ўзларининг сайловдaи дастурларини рўйбга чиқариб, итисодиётимизнинг ривожланишини таъ-

минловчи қонун ва қарорлар қабул қилишига умидворман.

Фаргона шаҳридаги 7-ўрта мактабда жойлашган 666-сайлов участкасида пешиндаёқ етмиш фоизга яқин фуқаролар ўзларининг сайлаш ҳуқуқидан фойдаландилар.

Кузатувчилар, сиёсий партияларнинг вакиллари овоз бериш жараёнига ҳеч қандай эътироз билдиришгани йўқ.

— Фақат баъзи сайловчилар ўзларининг яқинлари, турмуш ўртоқлари, ўғил-қизлари учун ҳам бюллетен сўраган ҳоллар бўлиб турибди, — дейди сайлов участкаси раиси Абдулаҳаджон Абдуллаев. — Ўзгариш билан, бетоблиги, юрломаслиги

— Фарғонага ўтган асрнинг ўттинчи йили кўчиб келганман, — дейди уруш ва меҳнат фахрийси. — Касбим қурувчи-дурадгор. Мана шу мактаб қурилишида ҳам иштирок этганман. Вилоят хокимчилиги биноси, бошқа қатор иморатларнинг қурилишида қатнашганман. Урушдан қайтганимдан кейин ёғочни қайта ишлаш заводида ишлаб, пенсияга чиқдим. Шаҳримиз янаям кўркам ва обод бўлиб борапти. Меҳнат ва уруш фахрийлари эъзозланаяпти. Биз ёмон яшамаямиз. Фарзандлар, неварачериларимиз биздан хайиркор яшашлари бугун сайланаётган депутатларга боғлиқ. Шу мақсадда фуқаролик бурчимни адо этдим.

Исроил ИБРОХИМОВ,
«Нигуқ» мухбири

«НУҚУҚ»

ЭҲТ ҚОАОН
ПРОКУРАТУРА ХОДИМЛАРИ

Довуд МАЪДИЕВ —
Қашқадарё вилоят прокурорининг
катта ёрдамчиси
Юсуф МУСАЕВ —
Республика Бош прокуратураси
бўлим прокурори
Шариф ХУРРАМОВ —
прокуратура фахрийси
Гулчехра РАЗЗОҚОВА —
Республика Бош прокуратураси
хузуридаги СВОЖҚК бошқарма си
катта инспектори
Гулнора ХАМРОЕВА —
Жиззах вилоят прокурорининг кат-
та ёрдамчиси

СОТУВГА КЎПРОК ЧИКАРИЛСА

Хурматли «Нуқуқ» газетаси хо-
димлари!
Касбимиз ҳуқуқий соҳага алоқа-
дорлиги туфайли кўп ҳолларда
ҳуқуқий наشرларга ишимиз тушиб
туради. Унда чиқаётган қонунлар,
ҳуқуқат қарорлари, ҳуқуқ-тартибот
таълимида бўлаётган янгилик ва
ўзгаришлардан беҳабар қолмас-
ликка интиламиз. Лекин негидир
керак пайтда газетангизни топиб
бўлмай қолади. Қайси матбуот тар-
қатувчи дўконга борманг, бир хил
жавоб: «Нуқуқ» газетаси сотувга
кам чиқарилади. Ҳаммаси сотилиб
кетди. Бу гапга ишонини ҳам,
ишонмаслигини ҳам билмай қолсан.
Жуда зарурлиги боис баъзида бутун
шаҳардаги газета дўконларини ай-
ланиб чиққан пайтлар ҳам бўлди.
Шундай пайтда газетанга обуна
бўлмаганлигини алам қилади.
Бундай ҳолат пойтахтдан узоқ
бўлган вилоятларда бўлар балки,
деб ўзимга тасалли бериб юра-
дим. Афсуски, пойтахтда ҳам шун-
дай манзарага дуч келдим. Яқинда
Тошкентга хизмат сафари билан
боргандим. Газетангиз билан тани-
шиш мақсадида киоскдан
«Нуқуқ»ни сўрадим. Яна ўша жавоб:
«Сотилиб кетди». Балки бошқасида
бордир деган умидда яна бир неча
дўконга бордим. Ҳаммасида бир хил
жавоб.

Газета сотувга кам чиқарилади-
ми ёки унинг ўқувчилари шунчалик
кўпми? Ўша кунни сўраб сурштириб,
газетанинг бир кун олдин босмахо-
надан чиққанлигини билдим. Бунга
қарангки, босмадан чиққанлигига
бир кун бўлган газета киоскалар-
нинг ҳеч қайсида йўқ. Ҳеч бўлма-
ганда биттасида қолиши керак эмас-
ми? Яна билмадим.

Хурматли тахририят! Газетанга
обуна бўлишга ҳар кимнинг ҳам им-
конияти йўқ. Шунга назарга тутилган
қолда келгуси йилда сотувга кўпроқ
чиқарилса, яхши бўларди.

Набижон РУСТАМОВ,
Пахтакор туман суди ижросиси

2004 ЙИЛДА «QONUN HIMOYASIDA» ЖУРНАЛИДА ЧОП ЭТИЛГАН ЭНГ ЯХШИ МАТЕРИАЛЛАР

1. «Она — ҳаёт офтоби», Мухтарама Улуғ, 3-сон
2. «Эски жўвалик «Хосе Диас», Фозил Мамашарипов, 3-сон
3. «Фуқаролик суд ишларини юритишда муҳим янгилик», Исроил Жасимов, 4-сон
4. «Процессуал ҳужжатларда юридик атамалардан тўғри фойдаланиш», Абдулла Давлетов, 6-сон
5. «Жаҳонда жазоси киритилса», С.Бердалиев, 6-сон
6. «Давлатнинг кўзи ҳаммаса уйғоқ», Т.Мирзаев, 8-сон
7. «Икки палатали парламент истиқболлари», Нуриддинжон Исмоилов, 9-сон
8. «Тикондаги қон», У.Бахтиёров, Исроил Иброҳимов, 9-сон
9. «Мана вайланиш инсон юрт манфаатини ўйлайди», Дилмурод Эшмуродов, 10-сон
10. «Топба», Моҳира Шакарлова, 11-сон
11. «Сайлов: қонунчиликдаги янгиликлар, ҳуқуқ ва масъулият», Мухтор Шодмонсов, 12-сон

ЙИЛНИНГ ЭНГ ЯХШИ МАТЕРИАЛЛАРИ

«Qonun himoyasida» бирлашган тахририяти 2004 йилда ҳар ҳафтада мунтазам ўтказилган йилги ишларда «Нуқуқ»да эълон қилинган энг яхши материалларни баҳолаб борган эди. Бунда муштарийларнинг фикр-мулоҳазалари ҳам эътиборга олинган. Мана, йил якунига бағишланган ижодий мажлисимизда йилнинг энг яхши материаллари руйхатига қайсиларини киритиш керак, деган масала ҳам муҳокама қилинди ва қуйидагилар «Йилнинг энг яхши материаллари» деб топилди:

1. «Яхшиликка даъват», Х.Нишонов, 1-сон, 7 январь
2. «Қизил «Нексия» изидан», И.Очилов, 4-сон, 28 январь
3. «Саодат соҳиб бўлайлик ёхуд ўзбекининг қалби», Д.Маҳдий, 5-сон, 4 феврал
4. «Айбисизлигим айбимми менинг?», Й.Пардаев, 6-сон, 11 феврал
5. «Меҳр ошқора, муруват пинҳона бўлгани маъқул», Ж.Шарофбоев, 7-сон, 18 феврал
6. «Бир қалима ширин сўз», М.Аловуддинов, 11-сон, 17 март
7. «Андиша», Ж.Шарофбоев, 12-сон, 24 март
8. «Тақдир йўл бошлаганида», А.Мустафоқулов, 13-сон, 31 март
9. «Маклер ким ўзи?», М.Омонова, 13-сон, 31 март
10. «Сен менга тегма, мен сенга... тегинаман», А.Мустафоқулов, 14-сон, 7 апрел
11. «Манзаралар», Ш.Едгоров, 15-сон, 14 апрел
12. «Мерос моҳаролари», У.Бердиев, 16-сон, 21 апрел
13. «Юрт ҳақида кўшиқ», Қ.Едгоров, И.Нормуродова, 17-сон, 28 апрел
14. «Прокурорнинг туғилган кунини», Д.Маъдиев, 18-сон, 5 май
15. «Хотиралардаги умр», Ф.Алимов, 18-сон, 5 май
16. «Акциядорлар нега норози?», З.Мамадалиев, 19-сон, 12 май
17. «Трикожадан туғилган қора моллар», И.Иброҳимов, К.Маматов, 20-сон, 19 май
18. «Ўттиз уч ой эгилган ҳақиқат», Қ.Жўра Назаров, 21-сон, 26 май
19. «Ўзингга эҳтиёт бўл... ёки қонунларга эътибор-сизлигининг аччиқ сабоқлари», Қ.Султонова, 22, 23, 24, 25-сонлар
20. «Докторнинг «куф-суф»и. Шоишлич тиббий ёрдамга бормаган ким бор?», Д.Халилов, 23-сон, 9 июн
21. «Қонуннинг ҳокимга дахли йўқми ёки фермер йўлига ғов бўлаётганлар», Қ.Жўра Назаров, 25-сон, 23 июнь
22. «Матонат аёлга ҳам ярашади», Мухтарама Улуғ, 28-сон, 14 июл
23. «Ҳуқуқий тарбия моҳияти», Г.Ерматова, Д.Маъдиев, 29-сон, 21 июл
24. «Вақтинчи қадри», Х.Нишонов, 30-сон, 28 июл
25. «Вақтинчи демократиясини мустақамлашдаги муҳим босқич», Т.Умаров, 31-сон, 4 август
26. «Тузюк», Ж.Махсумов, 32-сон, 11 август
27. «Сурнай сеҳри», Ф.Алимов, 33-сон, 18 август
28. «У қуларни унутиб бўлмас ёхуд Гдлян билан юзма-юз», Ш.Хуррамов, 35-сон, 1 сентябр
29. «Бизга таян, ишонгин, Ватан!», М.Аловуддинов, 36-сон, 8 сентябр
30. «Нима учун пул тўлаймиз?», Ф.Алимов, 37-сон, 15 сентябр
31. «Ўқитувчи бўлиш осонми?», Ф.Мамашарипов, 39-сон, 29 сентябр
32. «Умр ғанимат», С.Хайитбоева, Э.Усмонов, 40-41-сон, 6-13 октябр
33. «Тез ёрдам» бор, ёнилга зор...», И.Иброҳимов, 43-сон, 27 октябр
34. «Тиббиётимиз ҳақида мулоҳазалар», Ф.Алимов, 44-сон, 3 ноябр
35. «Ижро ижро этмади», Қ.Жўра Назаров, 45-сон, 10 ноябр
36. «Бугунги сайловлар», Ш.Едгоров, Ш.Қудратхўжаев, 45-сон, 10 ноябр
37. «Назоратсиз қолдирилган бола», Г.Жўраева, Н.Лутфуллаев, 46-сон, 17 ноябр
38. «Яқиндаги қўшни яхши», Ж.Шарофбоев, 47-сон, 24 ноябр
39. «Паноҳим бўлинг, отажон», А.Мустафоева, Г.Эрматова, 47-сон, 24 ноябр
40. «Иддао», Эрпўлат Бахт, 48-сон, 1 декабр
41. «Прокурорлик касбининг машаққатлари», А.Мустафоқулов, 49-сон, 8 декабр
42. «Ейми бозорларни ким назорат қилади?», Ш.Ишмиров, Э.Уролов, 50-сон, 15 декабр

Тахририят ходимлари йил давомида муштарийлар билан юзма-юз мулоқот ўтказиб туришди. Бу мулоқотлар газета кўфаси, мазмун-мундарижасини бойитишда бизга кўп келди. Ушбу суратда Зомир туманида бўлиб ўтган учрашувдан лавҳа акс этган.

ЭҲТ ҚОАОН

ЖАМОАТЧИ МУХБИРЛАР
Мухтарама УЛУҒОВА —
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган
маданият ходими
Моҳира ШАКАРОВА —
«Адолат нури» газетаси масъул
котиби
Элмурод НИШОНОВ —
ТДПУ қошидаги лицей ўқувчиси
Соҳиба ҲАЙИТБЕКОВА —
журналист
Шерзод АБДУСАМАНОВ —
ЎзДЖТУ ўқитувчиси
Гулгун СУЛТОНОВА —
ЎзДЖТУ талабаси

ЯҚИН КЎМАКЧИМИЗ

Ҳар чоршанба кунини тушдан ке-
йин кутубхонага шошиламиз. Уерга
кира солиб ходимлардан
«Нуқуқ»нинг янги сонини сўрай-
миз. Шуниси қувончлики, ушбу га-
зета чоршанба кунини чоп этилса ҳам
шу куннинг ўзида вилоятимизга
етиб келар экан. Тўғриси, биз учун
газета ҳуқуқий мавзудagi мақола-
лари, қриминал, тезкор хабарлар
ва жаҳон ҳамда мамлакатимиз-
нинг машҳур кишилари ҳаётидан
тайёрланган мақола ва суҳбатлари
билан қадрли қизиқланади. Шу-
нингдек, «Журналист сурштируви»
руқни остидаги таҳлилий мақола-
лар ҳам диққатимизни жалб этади.
Газета саҳифаларида муштарий-
лар саволларига жавобларнинг бе-
рилиши ҳам яхши. Шундай бўлса
ҳам истардикки, «Нуқуқ»нинг ҳар
бир сонини чет мамлакатларнинг
қонунлари, қадимдаги жазо турла-
ри, машҳур ҳуқуқшунослар ҳаёти-
дан лавҳалар бериб борилса, нур
устига аъло нур бўларди. Ҳозир
турли газеталарда кроссворд, скан-
вордлар кўпайиб қолган. Уларга
эътибор берилса, аксарияти бир-
бирига ўхшаш эканлигини кўриш
мумкин. Истагимиз, «Нуқуқ» га-
зетасида ёшларнинг ҳуқуқий мадани-
ятини оширишга ҳисса қўшадиган
кроссворд, сканворд ва кизикарли
тестлар бериб борилса.

Азиза СОБИРОВА,
Махсуда РАҲАБОВА
Урганч ДУ тарих ва ҳуқуқ
факультети талабалари

сида «Нуқуқ»ни алоҳида ажра-
тиб кўрсатиш мумкин. Ундаги
«Журналист сурштируви», «Нуқ-
таи назар», «Менинг биринчи
ишим» руқнида берилаётган ма-

Ўзтибордан мамнунимиз

Бугунги кунда мамлакатимиз-
да матбуот бозори ривожланиб,
ўқувчининг ўзига ёққан наشرлар-
ни танлаш имконияти кенгайди.
Кейинги пайтларда юртимиз-
да оммавий ахборот воситала-
ри сонини ҳар хил янги газеталар
ҳисобига кўпайиб кетди. Улар-
нинг ҳаммаси ҳам талаб дара-
жасида чиқаяпти деб бўлмайди.
Аммо, ўқувчилар қалбига йўл
топиб олган, мавзуларга чуқур-
роқ ёндашадиган газеталар ора-

қолалар бизга ёқди. Биз баъ-
зан тахририятга мурожаат
қилиб, ҳаётда учрайдиган ай-
рим қонунбузарликларга муно-
сабат билдиришни сўрагани-
мизда аризаларимиз эътибор-
сиз қолдирилмаган. Тахририят-
нинг муштарийлар билан ало-
қалари келгуси йилда ҳам изчил
давом этишини тилаймиз.
Усмон МАМАДАЛИЕВ,
пенсияер.
Жиззах шахри

2005 йил — СИҲАТ-САЛОМАТЛИК ЙИЛИ

Тиббий хизматга

муҳтож бўлганда, соғлиқлари ёмон бўлганда, фуқароларнинг бепул даволаниш ҳуқуқи емирилган совет давлати қонунларида ҳам кафолатланганди. Лекин... бу ҳақда кейинроқ хулоса чиқариш мумкин.

Аслида ўз халқининг энг бебаҳо бойлиги саналадиган соғу саломатлигини қадрлайдиган ҳар қандай инсонпарвар тузум, жамият касалликларнинг олдини олиш, профилактик тадбирларга беморларни даволаш ишлариндан кам эътибор қаратмайди. Чунки азал-абад ҳақиқатки, ҳар қандай дардни даволашдан унинг олдини олмоқ осон. Яна энг муҳими, айрим касалликлар даволанган тақдирда ҳам унинг озми-кўпми асорати инсон жисмига, руҳига таъсири этиши мумкин.

Шу жиҳатдан қараганда, бизнинг мамлакатимиз мустақиллик йилларида одамларни турли касалликлардан муҳофаза қилиш, соғлом турмуш тарзини шакллантириш, тиббий амалиётга имкон қадар самарали усуллари жорий этиш Давлат дастурлари, махсус қарорлар асосида олиб борилдики, айни соҳадаги етмиш йиллик ҳатолар тузатилишида салмоқли қадамлар қўйилди. Мен бу фикрни тарих саҳифаларидан ўқиганларим, мангит тасмаларига муҳралар қолган тарихий лавҳаларда кўрганларимга асосланиб айтаялман.

Авлод соғлом туғилиши учун аввало уни дунёга келтирувчи оналарни соғломлаштириш, уларнинг соғлом яшashi, фарзандини она меҳри, она сутига тўғидир улағйтириши учун шароит яратилиши керак.

...Ўтган асрнинг 30-йилларида мамлакатимизда қишлоқ ҳўжалигини ёппасига коллективлаштириш бошланган даврдан аёлларнинг ҳам оммавий равишда коллектив ҳўжаликка чиқиб кетмон чопиқ қилиши, экиши, экинларни парваришлаш, пахта териши мажбурий бўлиб берди. Мен совет даври ҳаёти тасвирланган бирон-бир адабий-бадий ёки тарихий хронологик асарда аёлларнинг ёш боласи бўлганлиги учун на қишлоқ ҳўжалиги, на оғир ёки енгил саноат соҳасида имтиёзли шaroитларда ишлагани ҳақида ўқимаганман.

Эсимда, ўтган асрнинг 70-йиллари эди. Тикувчилик фабрикасида ишлайдиган олам икки ойлик чақалоғини яслига топшириб ишга чиқиб кетди. Чунки ўша давр қонун бўйича фарзанд кўрган она икки ойдан кейин ишга чиқмаса, иш ўрни сақланмасди, ё ишлашга ёки ишдан кетишга мажбур эди. «Бошга туғишга қоат 24 гача ишлаган пайтда гўдақина ҳеч ухлай олмас, ҳовлида, кўчада тинимсиз кўтариб юрарди. Ўшанда она жисмидан ажралиб эндигина дунёга келган бола учун она бағри, меҳри, сўтқанчалар зарур, шифобахш, ҳаётбахш, камолот манбаи эканлиги ҳақида қим ўйлабди?

Халқимизда «Кўзи ёриган аёлнинг жисми тикланиши учун етти йил керак бўлади» деган гап бор. Икки олам ўртасида туриб фарзандни дунёга келтирган, вужуди ҳали хилвираб, йўқотган қонини тўлдиршига эҳтиёжманд бўлган оналарнинг турли ҳил шaroитларда саккиз соатлаб... бунинг устига мурғакчина боласига илҳак, интизор бўлиб ишлаши жамиятнинг соғлиғига, маънавиятига, келажакига қандай таъсир этиши мумкинлиги ҳақида қим қайғурибди?

Биз одамларни киргинбарот қилган урушлар ҳақида алам, изтироб билан гапирармиз. Лекин халқимизни қизил империянинг бойликларини яратувчи қора кўчага айлантирган совет тузumi даврида кексаю ёш иш-

лаётган пахта далалари, қишлоқлар устидан заҳарли дорилар сегиб ўтилиши, одамлар сув ичадиган ариқларга заҳарли химикатлар қўйилиб оқиши оддий ҳолга айланиши, дори ҳиди анқиб ётган дала четидаги тулларга беланчақлар осиб, оналар болаларини шу ерда қолдириб, ўзлари тонгдан шомгача пахта териши, ҳудди шу далалардан чиқиб, ювинмасдан, қийим алмаштирмасдан боласини бағрига олиши, эмизishi... ва оқибатда: шифохоналарнинг юқумли касалликларга, сариқ, касаллигига чалинганлар билан тўлиб топиши... нимжон оналару болалар... республикамизнинг саломатлик кўрсаткичлари ҳамда оналар ва болалар ўлими бўйича собиқ иттифокдош республикалар ўртасида энг юқори ўринларни эгаллаш... — буларнинг ҳаммаси кўрқинчли босиринчи туғиш ҳаётида, бугунги кўнўшлари тасаввур этиши ҳам қийин, лекин бу катта авлодимиз босиб ўтган ҳаёт йўллари, ўтган асрнинг 80-йиллари охиригача Ўзбекистонимизнинг ҳаёт тарзи, манзараси эди.

— Мустақиллик чин маънода тиббиётимизда ҳам миллий аъёнларни қайтариб берди, — дейди Гулистон шаҳар тугруқ комплекси бош шифокори, «Меҳнат шўхрати» ордени соҳиб Марям Ҳожиमतова. — Бундан ўттиз йил муқаддам, тиббиёт институтини тамомлаб янги ишга келган пайтларимда, миллий кадрлар жуда кам эди. Қардош халқларнинг вакиллари бўлган шифокорлар, ҳамширалар халқимизнинг ҳомилдор аёлга муносабати, тугруқ пайти билан боғлиқ аъёнларимиз охиридан ошкор қилишарди. Қарангки, ХХ аср бошида Бутунжаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти томонидан энг самарали ва тўғри деб тан олинган, она ва бола соғлиғи, ҳаёти учун энг бехатар йўллар деб тавсия этилаётган Бехатар оналик дастурининг талаблари, қоидалари моаморамиз, буюларимизнинг минг йиллар давомида рия қилиб келган аъёнлари билан уйғундир.

Тиббиётни ислоҳ қилиш бўйича Давлат дастури асосида бу соҳага кириб келаётган янгиликлар жуда кўп. Уларнинг самаралари иқтисодиётимизда жуда катта микдордаги маблағлар тежалishiга омил бўлмоқда. Бирок бундан ҳам муҳимроқ, қимматлироқ томони шундаки, касалликларнинг олди олинишига; беморларга керак-но керак ўриларда дорилар қўлланмаслиғига ва имкон қадар тиббий усуллар билан муолажалар олиб борилишига; ҳар бир инсон аввало ўз соғлиғи ҳақида ўзи қайғуриши, гомхўрлик қилишининг аҳамиятини англашга катта эътибор қаратилмоқда.

Жонкуяр шифокорларнинг барчаси ўз муаммолари ҳақида гапирганда, жуда кўп ҳолларда беморларни кечкиб, аҳоли оғирлашган пайтда шифокорга олиб

кўринганда даволанса, ҳам тез тусалади, жисмоний ва руҳий азоблари енгил бўлади, ҳам касаллик асоратлари камайди.

Ўз саломатлигимизга бундай муносабат, яъни аҳолимиз оғирлашиб, ноюрлашиб қолгандагина шифокорга учраш «касалиги» афсуски, жуда кўпчилигимизда учрайди. Бу ҳам ўз ўзидан келиб чиққан эмас, балки... мен юқорида ёзганимдек, бир неча авлод яшаб ўтган совет тузumiда асосий халқ оммаси ўз соғлиғини ҳали йўқотмасдан туриб асраш, мустаҳкамлаш тизими бўлган эмас. Балки қимлардир ўша даврлардаги курорт, санаторийлар ҳақида гапириб, фикримга эътироз билдирмоқчи бўлар. Шунинг эсдан чиқармайлики, ундай масканларни оддий меҳнат ахли кўрган эмас. Масалан, мен ўзим умрим давомида маҳалламиздан, қариндош-уруғлар орасидан биронта одамнинг фалон жойга бориб дам олиб ёки даволаниб келибди, деган гапни эшитмаганман. Қолаверса, бизнинг тиббий ва иқлим шaroитларимиз, миллий ўзига хосликларимизни ҳисобга олмай тавсия этиладиган айрим тиббий муолажалар, усуллар ҳам халқни аъёнларий тиббиётдан бир қадар узоқлаштиради.

Бир мисол айтай: ХХ аср охиригача республикамизнинг барча тугруқхоналарида янги кўзи ёриган аёлнинг қорнига муз тўлдирилган қогна қўйилар, она бир неча соат давомида шундай ётишга мажбур эди. Келини, қизларини тугруқхонага йўллаётган кекса момолар: «Болам, тўқанингдан кейин қорнингга муз қўйишса, секин билинтийрмай ёнингга олиб қўйгин, музнинг заҳри ёмон, шамолдасан» дейишарди. Лекин тугруқхоналарда талаб ҳам, тушулч ҳам бошқача. «Муз бачадонни тез қисқартириб, аёлнинг тикланиш жараёнига ёрдам беради» деб қатъий турарди. Бугун замонвий тиббиёт илми бу усулнинг нотўғри, зарарли эканлигини исботлади. Янги кўзи ёриган аёл жисми тез ва асоратсиз тикланиши учун ўз чақалоғининг бағрида, ёнида бўлишидан, мунтазам эмизиб туришидан ҳам самаралироқ таъсир этадиган муолажа усули йўқлигини ис-

келиш ҳоллари кўпчилиги ҳақида куйиниб гапирарди.

— Бизга олиб келинаётган болаларнинг қарийб 80-85 фоизи тез тиббий ёрдамга муҳтож бўлган, касаллиги оғирлашиб қолган беморлардир, — дейди Навоий вилояти болалар марказий шифокори Нисом Сиддиқов. — Ҳолбуки, шу болалар режали асосда, касаллигининг илк белгилари

ботлади.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Бир воқеа сира ёдимдан чиқмайди: жуда ёш эдим ўшанда. Аммам кўзалари ёриб қизалоқли бўлдилару қариндош-уруғ катта ташвишда қолди. Чунки эридан эрта ажралиб уйимизга келиб қолган аммам сариқ касалига учраган, дарданча оғир эди. Шифокорлар чақалоқни онасидан ажратиб олиб кетиш кераклигини айтишибди, аммам эса юқумли касалликлар бўлимига ўтказилди.

Қариндош-уруғ маслаҳатлашиб, чақалоқни менинг онам олиб боқиши, парвариш қилишини муносиб топишди. Чақалоқни туғруқхонадан олиб

давлат учун моддий бойликлар олдида аҳамиятсиз, иккинчи даражали ҳисоблангани ҳам бежиз кетмади. Бўлмаса, оғир даргда чалиниб ётган онанинг чақалоғини ҳавф-хатардан асраш учун она бўлиб бағрини очган инсонга шундай муносабатда бўлиш адолатли қонунларга тўғри келадими?

Жинлашиб келаётган 2005 йилни мамлакатимизда сиҳат-саломатлик йили деб эълон қилишни тақдиф этаркан, юртбошимизнинг бу йилда ҳар бир инсоннинг ўз саломатлиғига аввало ўзи масъуллигини, эътиборини, гомхўрлигини оширишнинг аҳамиятига алоҳида тўхталгани бежиз эмас.

БАРКАМОЛИК САРИ ЯНГИ ҚАЛАМ

Чунки кейинги йилларда тиббиётни халққа яқинлаштириш борасида мислсиз ишлар амалга оширилди. Республикаимизнинг энг чека ҳудудларида қад тиклаган замонвий қишлоқ, варақлик пунктлари беморларга тиббий малакали тиббий хизмат кўрсатиш имкониятига эга бўлган асбоб-анжомлар билан жиҳозланди, тиббий ҳодимлар малакаси оширилмоқда. Бу масканлар нафақат даволайди, балки аҳолининг тиббий маданияти, онгини юксалтириш марказларига айланмоқда. Оналарнинг ўз фарзандлари саломатлиғига муносабати, эътибори ўзгармоқда. Касалликларнинг олдини олиш, вақтида даволашда патронаж хизматининг аҳамияти янгиликка, ҳомилдорлар, ёш болалар билан, кексалар

чиқиш учун ҳужжат талаб қилинганлиги ва гапнинг рости, аммамнинг аҳоли жуда оғир эканлиги сабабли, чақалоқ дадам ва онамга фарзанд қилиб расмийлаштирилди, туғилганлик ҳақида тугруқнома олинди. Ўша пайтда сингилм икки ёшдан ўтганди, Обидхон деб исм берилган чақалоқни онажоним сингилмага қўшиб эмизиб парваришлай бошлади.

Бола тугруқхонадан чиқаётганда ота-онасига суюнчи пули учун ҳужжат берилар экан, менинг онамга ҳам шу қорғоз берилган, онам ана шу асосда 3 сўм пул олган экан. Қўтилимаганда оиламиз нотинч бўлиб қолди, онам жуда ташвишда, нимадандир кўрқарди, назаримда. Ҳар қуни гўдақларни бизга қолдириб, қандайдир Ойшахон она деганнинг олдида бориб келарди. Бу нотинчлик ўзқ давом этди ва ниҳоят, барҳам топди. Лекин... қийим жаҳонимизда онамнинг битигатина охори атлас кўйлаги турарди, мен қачондир онажоним киийиб тўйгами, меҳмонгами боришини орзу қилардим. Аммо уй ишларини фарзандлардан ортмаган онамнинг буга вақти йўқ эди, шу сабабли атлас кўйлакни киийганини сира кўрмагандим. Юқорида айтганимдек, онамнинг ташвиш, нотинчликлари йўқолди-ю, жаҳондаги ҳалиги атлас кўйлак ҳам кўринмай қолди.

Кейинчалик онамнинг яқинқўшига гапириб беришдан англадимки, ўшанда қимдир ота-онам устидан: «Бировнинг боласи учун суюнчи пули олди» деган маънода судга ариза ташлаган, суд ҳат юзасидан онамни жавобгар қилиб иш қўзғатган экан. «Ойшахон деган судья ўша 3 сўмини қайтариб берайлик, десам ҳам қўймади. Жавобгарликка тортаман, деди. Янги атлас кўйлағимниям элиб бердим» деганди онам.

Емирилган тузумни қоралайвериб, ўзимизни жаҳондан қилиб кўрсатиб, иллатларни хаспўшлайверибдан ҳеч қимга манфаат йўқ, Юқоридаги воқеани эслашдан мақсадим шунки, ўз соғлиғига беэътиборлик айримлар айтишганидек, халқимиз руҳиятига сингган лоқайлик эмас. Балки ярим аср, етмиш йил давомида меҳнаткаш халқ соғлиғи

яқшироқ ҳис қилишмоқда.

Хоразмлик Гавҳар момо айтганидек, «илгари ҳомилдор аёлларга, болаларга бундай эътибор қанда эди. Кечалари, қиш кунларида неча ўн километр масофани босиб иситмада ёнаётган болани ёки дард тутаётган аёлни туман марказидаги, шаҳардаги шифохонага олиб боргунча не-не ноҳуш воқеалар бўлмаган. Энди эса шифокорлар оиламизга ўзалари келиб ҳабар олишадилар».

Тиббиётимизда ҳар қанча янгилашиллар, самарали усуллар жорий этилишининг қўлланган натижаларини биримиз ана шу имкониятлардан вақтида, онгли равишда фойдаланганимизда, сиҳат-саломатлигимизни бу ёруғ оламдаги энг бебаҳо, топилмас, сардоқлиб, сардоқбағш давлатимиз деб асраб олганимиздагина тўла-тўқис рўёбга чиқиши мумкин.

Зеро, статистик маълумотларга қўра, ҳар бир инсон соғу-саломатлиғига таъсир этадиган омилларнинг 70-75 фоизи шахсан унинг ўзига таллуқлидир.

Сиҳат-саломатлик йили ва унинг мақсади, вазифаларини мамлакатимиз мустақилликка эришган йиллардан бошланган, икки сўбсаннинг бош йўналишларидан бирига айланган — халқнинг соғу саломатлигини асраб-авайлаш, баркамол авлодни воғга етказиш йўлидаги умумдавлат, умумхалқ ишларининг мантқий давоми деб тушулмоқ керак.

Унутмайлики, токи соғлом турмуш тарзи, жисмоний, маънавий, руҳий соғломлик қўндалик ҳаётимизнинг бош мақсадига айланмас экан, ҳеч қандай моддий бойлик авлоднинг, жамиятнинг тараққийига элта олмайд. Дунё ҳамжамиятида авлодларимизнинг бағри бутунлиги, айтар сўзи эътиборли, билими-чўқур, ақилтеран, ўз-ўзига ишончи мустаҳкам, қадами соҳаюлти бўлиши ҳам шахсининг ҳар жиҳатдан соғлом, баркамоллигидан бошланади. Шу маънода янги — 2005 йил ўз-ўзимизни яна ҳам чўқурроқ англаш, қадрлаш, камолотга интилиш йили бўлғай, иншоолот.

Мухтарам УЛУҒ,
Республикада хизмат кўрсатган
маданият ҳодими

Тоғларга қор тушди...

Икром ИСКАНДАР

Тоғларга қор тушди —
ирмоқча
танидан аримай яшил хиргойи —
сув бўйида бармоқча-бармоқча
музини биғиз қилди декабр ойи.

Қорларнинг йўлини беркитган ирмоқ
гирдин кезиб чиқди музлар —
мўр-малаҳ.
Ў, мана кўприкча, тахтадан...
Ниҳоят бир улкан бармоқ —
Қиш ўтиди биз томон ўрмалаб.

30-ЯНВАР ШЕЪРИ

Кетиб борар таланган,
бўм-бўш дарахтларнинг карвони.
Кўклар яна ўттиз кунлик йўл.

ОНА ВАТАН

Исматулла ЙЎЛДОШЕВ

Сен манимсан, бизимсан,
Энг ёруғ юлдузимсан.
Фарзандлари сор Ватан,
Кўкси тоғ Ойқор Ватан!

Сендан тонган тош бўлсин,
Кўзларида ёш бўлсин.
Ғарибликда бир умр,
Бардоши талош бўлсин.
Қатордаги нор Ватан,
Ўзинг сарбадор Ватан!
Рамзингдир моҳитобон,
Белда бекасам чопон.
Сендан ўзин излайди,

Жойи хун ҳолда япон.
Орази асрор Ватан,
Кўрсатгил дийдор Ватан!
Бағринг тарихдир қадим,
Қуёш-зар тилло қатим.
Юрагимнинг баёти,
Келажакка дастхатим.
Ўзинг номус, ор, Ватан,
Ҳам суюқ дилдор Ватан!
Оқаради тонг юзи,
Чўлда чўпоннинг изи.
Қиқирлаб кулиб келар,
Қирдан қизғалдоқ қизи.
Офтоблари бор Ватан,

Бир парирухсор Ватан!
Чақиндай елар замон,
Ўтар чин, ўтар ёлғон.
Минг йилда бир келармиш,
Элга бош бундай ўғлон.
Тагингда тулпор Ватан,
Юртбошинг шўнқор Ватан!

Илинжим шул ўзимга,
Халқим — қора кўзимга.
Бизлардан озод Ватан,
Қолсин ўғил-қизимга.
Қомати чинор Ватан,
Бир умр пойдор Ватан!

Йўлдош ПАРДА

МУВАШШАҲ

Расмингни мен кўз ўнгимда кўриб турай, қаламқош,
Оловлансин дил тўрида севги номли сурайё.
Ҳар сўзингни буйруқ билиб, майли эгиб турай бош,
Истаганинг не бўлса-да, дарҳол этай муҳайё.
Латофатинг, кўзларингнинг мен бўлганман асири,
Айтгил қачон нилуфардек кўлларингдан тутарман.
Гар етмасам висолинга, ҳаёт менга бир мири,
Армон билан бу дунёдан йиғлаб-йиғлаб ўтарман.

Ориф ТЎХТАШ

ШОИРЛИК

Қаҳратон қиш бўлсин, бироқ
Очиб қўйиб деразани,
Олисларга ташлаб нигоҳ
Шоир халқи шеър ёзади.

Тиниклики севади у,
Соқинлиқни баланд тутар.
Кўксидоғи инжа туйғу
Қўлларига қалам тутар.

Унга халал берманг энди,
Бир зум қўйинг ўз ҳолига.
Турар илҳом парисининг
Етгандайин висолига.

Ана, соқин нигоҳлари
Теваракни оралайди.
Беихтиёр бармоқлари
Оқ қоғозни қоралайди.

У куч олар кенгликлардан,
Яшолмайди тор хонада.
Шу сабабли балки ҳар дам
Бошқалардан фарқланади.

Хаёлларда кезинар у,
Ўй суради мисли ошиқ.
Ҳозир шеъри тугайди-ю
Ўқиб берад тўлиб-тошиб.

Шу шеър билан кенг кўлочи
Осмонларга етар балки.
Энди...

кўнгилларни очиб
Шеър ўқийди шоир халқи!

Боболардан болаларга

Рустам МУҲАММЕДОВ,
прокуратура фахрийси

НЕВАРАЛАР ШЕЪРИ

Бобожоним бизларга
Олиб келди кўк арча.
Япроқлари нинча,
Уни севади барча.

Ҳовлимиз ўртасига
Арчани ясаб қўйдик.
Шохларига ҳар турли
Ўйинчоқ осиб қўйдик.

Опам Мадинабону
Турфа гулларни тақди.

Умида опам бўлса
Чироқларини ёқди.

Маҳалла болаларин
Тақлиф этдик арчага.
Улар хурсанд бўлишди,
Ёқиб қолди барчага.

Атрофиди ўйнашиб,
Шўх-шўх қўшиқлар айтдик.
Қорқиз ва Қорбободан
Совғалар олиб қайтдик.

Муҳаббат ТЎХТАШОВА

ТАСАЛЛИ

Она, ширин экан тасаллиларинг:
Кўзимни чарчатса муносабатлар,
Жонимга ўқийман ҳамд-саловатлар,
Тилимнинг остига ташлайман мумдай,
Шаҳарда хотиржам юрибман шундай...

Она, ширин экан тасаллиларинг:
Ларзон кўнгилларнинг қаъридаги сир,
Тансиқ туйғуларга бўларкан асир,
Алла қанотида чайқалган тундай
Шаҳарда хотиржам юрибман шундай...

Она, ширин экан тасаллиларинг:
Сен баланд кўнлардан сўзлаган эртак,
Ҳаққа олиб борар йўл бўлса керак.
Кўзим жоласида мунаввар мунгдай
Шаҳарда хотиржам юрибман шундай...

Она, ширин экан тасаллиларинг:
Ниғоҳимдан ерга
йўллар ёғилгай,
Сизга етмай туриб
сизни соғинсам.
Тилимнинг остига
ташлайман мумдай
Шаҳарда хотиржам
юрибман шундай...
Она, ширин экан
тасаллиларинг...

Зебунисо ШЕРБОВА,
ТДЮИ ўқитувчиси

Деразамни чертмоқда ёмғир,
Гуё ишқ дардидан сўзлайди.
Уни тинглаб юрагим оғир,
Ҳасратидан кўнглим бўзлайди.

Ахир ёмғир ўзининг эмас,
Менинг дардим айта бошлайди.
Сўзламоққа журъатим етмас,
Бир оғир ҳис кўзим ёшлайди.

Ёмғир ҳамон шитир-шитирлаб
Кўнгил қушин учмоққа чорлар.
Қалбдаги митти қуш питирлар,
Ҳадик унинг қанотин боғлар.

Аламига чидолмай ёмғир
Шаррос қўйиб берди-ку бирдан.
(Юрак ҳамон тўхтамай оғир)
Нишонаси кўринди қирдан.

Хув қирдаги лолақизғалдоқ
Наҳот дарднинг меваси бўлса?
Яшамоқлик гўзалдир, бироқ
Рози эдим гул бўлиб ўлсам.

Шерзод АБДУСАМАНОВ

БОЛАЛИКНИ ҚЎМСАШ

Билдим, сенда ғирромликлар йўқ,
Кўнглингда на ўй бор, на ҳадик.
Бегубор... чанг кўчаларингга
Қайтгим келаяпти, болалик.

Ҳовуч-ҳовуч лойқа сув ичиб,
Камалакнинг белидан кучиб,
Ўн беш йилинг баҳридан кечиб,
Кетгим келаяпти, болалик.

Афсус, бизни айирди йиллар,
Битганим бор ишқий сатрлар.
Ўзинг келсанг кўлингга гуллар
Тутгим келаяпти, болалик.

Бугун маънос термудим кузга,
Ҳазонларга кўмилган изга.
Севишимни синфдош қизга
Айтгим келаяпти, болалик.

Хусан КАРВОНЛИ

Ёлғончи абрлар кетдилар узок,
Сен узок истадинг, ёғмади ёмғир.
Беҳуда бўлди-ей қўйганинг тузоқ,
Энди кел, бағримга кир
Фироқ.

Ҳайрон қолаверди баҳорий ҳислар,
Қўм-қўқ ҳисларингни алқади ишқим.
Кўзларинг туманда нимани кўзлар,
Нимани изладик беш кун
Бизлар.

Илғадим, сен ўзи асли кўнгилчан,
Лек кўнглине кўнглимни айлади яғир.
Мен сени кашф қилдим гаройиб кеча,
Ўртаниб покланди бағир
Шу кеча.

Қандайин чироили бу оқшом юлдуз,
Маънос боқилари эслатар кўзинг.
Енингга боролмай ташнаман ёлғиз,
Келсанг-чи, энди кел ўзинг.

2004 йил 9-январ куни Республика президенти Ислам Каримов раислигида «Ўзбекистон болалар спорти»ни ривожлантириш жамғармаси ҳомийлик кенгашининг навбатдаги йиғилиши ўтказилиб, меъёрий ҳужжатлар қабул қилинди.

Шу ойда Грузия президенти Эдуард Шеварнадзе ўз лавозимидан кетган, навбатдаги президентни аниқлаш учун сайловлар бўлиб ўтди. Унда 95 фоиз овоз тўплаган «Миллий ҳаракат» етакчиси Михаил Саакашвили ютиб чиқди.

Узоқ йиллар давом этиб келаётган урушларга барҳам берилган Афғонистонда конституция қабул қилинди. Унга мувофиқ давлатга Афғонистон Ислом Ҷумҳурияти номи берилди.

13 январ куни Тошкент аэропорти ҳудудида Як-40 самолёти ҳалокатга учраб, 37 нафар фуқаро ва экипаж аъзоси ҳалок бўлди. Мазкур фожеа юзасидан қўллаб маблакат раҳбарлари Президентимиз номига таъзиялар юборди.

19-20 январда республикаимиз президенти расмий ташриф билан Қувайтда бўлди.

24 феврал куни мамлакатимиз президенти Оқсарой қароргоҳида АҚШнинг Мудофаа вазирлиги Дональд Рамсфелднинг қабул қилди. Қабул давомидики тарафнинг ҳам манфаатларидан келиб чиқадиган муҳим масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Баҳор нафаси кириб келган март ойининг муҳим воқеаларидан бири хотин-қизлар байрами эканлигини ҳақ ким инкор этмас керак. Дунё бўйлаб яна баҳор. Олам гўё қайта уйғонгандай.

3 март куни Тошкентда Шанхай Ҳамкорлик Ташкилотининг «Минтақавий Аксилтеррор тузилмаси» ижроий қўмитасининг қароргоҳи фойдаланишга топширилди.

Мамлакатимизнинг муҳим сиёсий-стратегик ҳамкори бўлган Россия Федерациясида президент сайловлари бўлиб ўтди. Унда 71,2 фоиз овоз билан Владимир Путин ғалаба қозонди.

23-24 март кунлари Озарбайжон Республикаси президенти Илҳом Алиев мамлакатимиз раҳбарининг тақлифига биноан давлат ташрифи билан юртимизда бўлди.

28-29 март кунлари ёвузлик яна ўзини намойён қилди. Пойтахтда қатор террорчилик ҳаракатлари содир этилиб, бир неча ҳуқуқ-тартибот идоралари ҳодимлари ва

тинч аҳоли вакиллари қурбон бўлди ҳамда турли тан жароҳатлари олди.

Апрел ойида республикаимизнинг сиёсий жараёнида бир неча муҳим воқеалар юз берди. Президент Ислам Каримов Европада Ҳавфсизлик ва Ҳамкорлик ташкилотининг амалдаги раиси, Болгария ташқи ишлар вазирлиги Саломон Пасси бошчилигидаги делегация аъзоларини қабул қилди.

7-8 апрел кунлари юртбошимиз Латвия Республикаси президенти Вайра Фрике-Фрейбернинг

Аҳмад Қодиров ҳам бор эди.

Мамлакатимизда «Хотира ва қадрлаш» куни кенг нишонланди.

28 май куни Қозғоғистон пойтахти Остонада Марказий Осиё ҳамкорлик саммити бўлиб ўтди. Унда давлатимиз раҳбари ҳам иштирок этди.

Тўқин-сочинлик фасли бўлмиш ёз одатдагидаги бизни қут-баракати ила қарши олди.

16-17 июн кунлари Тошкентда Шанхай Ҳамкорлик Ташкилотининг навбатдаги саммити ўтказилди. Унда ташкилотга аъзо Хитой, Рос-

зилган XXVII ёзги Олимпиада уйинларида иштирок этган 202 мамлакат жамоаси қаторида ўзбекистонлик спортчилар ҳам саф тортиди.

Тошкентда 2-қақирқ ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 15-сессияси ўтказилди. Унда мамлакат сиёсий, ижтимоий-иқтисодий соҳаларига оид қўллаб муҳим масалалар қўриб чиқилди.

Шу ойда Ўзбекистон мустақилликка эришганлигининг 13-йиллиги кенг нишонланди.

зиденти Сапармурот Ниязов расмий ташриф билан мамлакатимизда бўлди.

2-3 декабр кунлари Тошкентда 2-қақирқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 16-сессияси бўлиб ўтди.

7 декабр куни «Туркистон» саройида Бош қомусимиз — Конституциямизнинг қабул қилинганлигининг 12 йиллиги муносабати билан ўтказилган тадбирда Ислам Каримов 2005 йилни «сиҳат-саломатлик йили» деб эълон қилди.

ЙИЛНИНГ МУҲИМ ВОҚЕАЛАРИ

Янги — 2005 йилнинг кириб келишига санокли кунлар қолди. Бутун дунё ҳар доимгидек янги воқеа ва режалар бўсағасида турибди. Келаси йил башариятга нималар олиб келади, қандай ўзгаришларни тақдим этади? Бу саволга жавоб беришдан олдин, келинг, 2004 йилда дунё ва ҳусусан мамлакатимизда юз берган муҳим воқеаларни бир сарҳисоб қилиб кўрайлик. Зеро, ўтмишсиз келажак йўқ, деб бежиз айтишмаган.

2004 йил мамлакатимизда «Меҳр ва мурувват йили» деб номланди ҳамда унга асосланган дастур бўйича мамлакатимиз бўйлаб амалий жараён авж олди.

тақлифига кўра давлат ташрифи билан мазкур мамлакатда бўлди. 15-16 апрел кунлари Давлатимиз раҳбари амалий ташриф билан Россия Федерациясига борди.

29-30 апрел кунлари Тошкентда иш бошлаган навбатдаги 2-қақирқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 14-сессиясида мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий ҳаётига оид муҳим қонун лойиҳалари қўриб чиқилди ва қабул қилинди.

Май ойида дунё ахли эътиборида яна террорчилар. Грознийдаги «Динамо» стадионида содир этилган қучли портлаш оқибатида ҳалок бўлган 6 нафар киши орасида Чеченистон Президенти

мамлакатда бўлди.

Шу ойда Халқаро шахмат федерацияси (ФИДЕ) шахмат бўйича жаҳон чемпионлари рўйхатида янги чемпионнинг исмини киритди. 56 мамлакатдан қатнашган 128 нафар шахматчилар ўртасида бўлиб ўтган беллашуларда 24 ёшли ўзбек ўғлини Рустам Қосимжонов унга тенг келадиган рақиб йўқлигини исботлаб, чемпионлиқни қўлга киритди.

30 июлда террорчилар яна қораниятларини амалга оширдилар. Тошкент шаҳрида содир этилган 3 та портлаш натижасида 4 нафар шахс ҳалок бўлди.

Август. Дунё эътиборида аънавий олимпиада уйинлари. Греция пойтахти Афина шаҳрида ўтка-

сия, Ўзбекистон, Қозғоғистон ва Тожикистон давлати раҳбарлари иштирок этдилар.

Июл ойига келиб миллионлаб ишқибозларни ларзага солган 22 кунлик футбол байрами ниҳоясига етди. Футбол бўйича Европа чемпионатида Греция терма жамоаси чемпионлиқни қўлга киритди.

2-3 июл кунлари юртбошимиз Россия президентининг тақлифига кўра амалий ташриф билан мазкур мамлакатда бўлди.

Шу ойда Халқаро шахмат федерацияси (ФИДЕ) шахмат бўйича жаҳон чемпионлари рўйхатида янги чемпионнинг исмини киритди. 56 мамлакатдан қатнашган 128 нафар шахматчилар ўртасида бўлиб ўтган беллашуларда 24 ёшли ўзбек ўғлини Рустам Қосимжонов унга тенг келадиган рақиб йўқлигини исботлаб, чемпионлиқни қўлга киритди.

30 июлда террорчилар яна қораниятларини амалга оширдилар. Тошкент шаҳрида содир этилган 3 та портлаш натижасида 4 нафар шахс ҳалок бўлди.

Август. Дунё эътиборида аънавий олимпиада уйинлари. Греция пойтахти Афина шаҳрида ўтка-

сия, Ўзбекистон, Қозғоғистон ва Тожикистон давлати раҳбарлари иштирок этди. 15-16 сентябрда юртбошимиз Қозғоғистон пойтахтида бўлиб ўтган МДҲга аъзо мамлакатлар раҳбарларининг навбатдаги саммитида иштирок этди.

Октябр ойининг 17-18 кунларида президент Ислам Каримов МОҲ Ташкилотининг Тожикистон пойтахтида бўлиб ўтган навбатдаги саммитида қатнашди.

Шу ойда дунё ахлининг эътибори АҚШдаги президент сайловларига қаратилди. Сайловлар натижасига кўра Жорж Буш рақиб Жон Керрига нисбатан кўпроқ овоз тўплаб, президентликка қайта сайланди.

Ноябрни фаластинликлар учун «қора ой» бўлди десак, хато қилмаймиз. Фаластин етакчиси Ёсир Арофат вафот этди.

19 ноябрда Туркменистон пре-

зиденти Сапармурот Ниязов расмий ташриф билан мамлакатимизда бўлди.

2-3 декабр кунлари Тошкентда 2-қақирқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 16-сессияси бўлиб ўтди.

7 декабр куни «Туркистон» саройида Бош қомусимиз — Конституциямизнинг қабул қилинганлигининг 12 йиллиги муносабати билан ўтказилган тадбирда Ислам Каримов 2005 йилни «сиҳат-саломатлик йили» деб эълон қилди.

Тараққиётнинг авж олаётганидан хурсанд бўлишга, жаҳон ахли эзгу мақсад йўлидан дадил бораётганидан қувонишга ҳаммамиз ҳақлимиз, албатта. Бироқ, юқорида келтириб ўтилган, на миллат, на чегара танламайдиган муаммолар билан курашишда лоқайдликка йўл қўймаслигимиз шарт.

Умид қиламизки, янги йил барчамиз учун тугаётган йилдагидан кўра кўпроқ омад, бахт ва албатта сиҳат-саломатлик олиб келади. Дунё бўйлаб болаларнинг кулгу-си, соғлом табиат нафаси ва тинч, мусавфо осмон узра чарқлаётган қуёшнинг нури қўнғилларга илиқлик бағишлайди.

Нафақат янги йил ёки бошқа байрамларда, балки доимо бир-биримизга эзгуниятларни тилайлик. Зеро, биз дунё фарзандларимиз.

Жаҳонгир МАХСУМОВ,
«Нуқуқ» мухбири

«TOSHKENT YOG'-MOY KOMBINATI»

ochiq aksiyadorlik jamiyati qo'shma korxonasi

*Ўзбекистон халқини кириб
келаётган янги - 2005 йил билан
муборакбод этади.*

*Янги йил хонадонингизга бахт-саодат,
барака ва сиҳат-саломатлик
олиб келсин!*

ИФТИХОР

Ўтаётган ҳар лаҳза бизни янги 2005 йилга яқинлаштирмоқда. Кишнинг зийнати — қор. Ёғаётган лайлакқор дилга шодлик бахш этади. Нақ мўъжизанинг ўзи. Миллиардлаб қор парракчалари парашютада тушаётгандек охишта ерга қўнар экан, ҳеч қайси бир-бири билан тўқнашиб кетмайди. Бунинг устига биридаги нақш иккинчисиникига ўхшамайди. Эриётган қорга қараб ўйга толамиз, гўё дилдаги армонлар ҳам шу қорга қўшилиб эриб кетадигандек.

Гоҳ қувончи, гоҳ ташвишли кунлари билан ҳадемай 2004 йил ҳам тарих мулкига айланади. Бу йилни спорт муҳлислари узок вақт ёдда сақлаб юришлари шубҳасиз. Негаки, шу йил ёзда Ливия пойтахти Триполи шаҳрида бўлиб ўтган мусобақада ўзбек ўлони Рустам Қосимжонов украинлик Василий Иванчук, россиялик Александр Гришук, болгариялик Веселин Топалов, англиялик Майкл Адамс сингари дунёнинг энг сара шахматчиларини доғда қолдириб, жаҳон чемпиони унвонига сазовор бўлди. Спортнинг бошқа турларидан фарқли равишда шахматда мутлақо гиромлик қилиб бўлмайди. Унда кишининг индивидуал маҳорати, ақлузаковати биринчи ўринда туради. Бутунжаҳон шахмат федерациялари ассоциацияси 19-асрнинг иккинчи ярмидан бошлаб дунёнинг энг кучли шахматчиларини аниқлаш учун мусобақаларни уюштириб келаётган бўлса, шу пайтгача атиги 16 кишигина бу юксак унвонни қўлга киритган. Бунинг устига чемпион етишиб чиққан миллатлар сони ундан ҳам оз. Шу жиҳатдан Рустам эришган ютуқ билан ҳар қанча фарахлансак арзийди. Менимча, бу 2004 йили ўзбек спортчилари эришган энг ёрқин ғалабалардан биридир. Шунинг 13—29 август кунлари Греция пойтахти Афина шаҳрида бўлиб ўтган 28-ёзи олимпиада-

ни ҳам ёдга олиш жоиз. Ҳар тўрт йилда бир марта ўтказиладиган олимпиада, шубҳасиз, сайёрамиздаги энг нуфузли мусобақалардан биридир. Унда иштирок этишнинг ўзи спортчи учун катта ютуқ. Юртдошларимиз Афина олимпиадасида спортнинг 15 та тури бўйича қатнашиб, 5 та медалга сазовор бўлишди. Артур Таймазов эркин кураш, Александр Доктуришвили юнрон-рум кураши бўйича олтин медални, Магомед Ибрагимов эркин кураш бўйича кумуш медални, Баҳодир Султонов ва Ўткирбек Хайдаровлар бокс бўйича бронза медални қўлга киритиб, олимпиадада қатнашган 202 та давлат ичидан Ўзбекистоннинг 34-ўринини олишига катта ҳисса қўшишди.

Ютуқларга ўз-ўзидан эришिलाётгани йўқ албатта. Бу спортчи ва мураббийларимизнинг,

умуман, соҳага алоқадор минглаб юртдошларимизнинг тинимсиз меҳнати ва энг асосийси — мамлакатимизда спортга эътибор давлат сиёсати даражасига кўтарилганининг натижасидир. Юртимизда 2000 йилдан бошлаб президент фармони билан ёшларни оммавий спортга жалб этишнинг уч босқичли узлуксиз тизими жорий қилинган. Бутун мамлакат бўйича ўқувчилари қатнашадиган «Умид, ниҳоллари» академик лицей ва касб-хунар кол-

бормоқда. Масалан, 2000 йили Наманганда ўтказилган универсиадада 1712 нафар талаба спортнинг 9 тури бўйича баҳсга киришган бўлса, 2002 йили Бухорода 2320 нафар юртдошимиз спортнинг 12 тури бўйича совринли ўринлар учун курашган. Ўтаётган йилнинг 4—13-сентябр кунлари Самарқандда

даги 4:3 ҳисобида ютқазиб қўйишди. Ёки бошқача айтганда, Ўзбекистон қитъанинг энг кучли саккиз термисидан бири деб эътироф этилди. Шу билан бирга 2004 йили Осиёда 2006 йили Германияда ўтказиладиган жаҳон чемпионатида қатнашиш ҳуқуқини берувчи йўлланмани қўлга киритиш учун саралаш ўйинлари давом эттирилди. Йигитларимиз бу ерда ҳам ўз гуруҳида Ироқ, Фаластин, Хитой Тайпейи жамоасини ортда қолдириб, биринчи ўринни эгаллашди ва 4,5 та йўлланма учун курашни давом эттирувчи саккиз жамоанинг бири бўлишди. 2005 йилнинг 9 февралдан 17 августгача улар Саудия Арабистони, Катар ва Шимолий Корея терма жамоасига қарши икки мартадан (ўйда ва сарфара) майдонга тушишди. Демак, янги йилда ҳам муҳлисларга ҳаловат йўқ.

Нима ҳам дейиш мумкин, ишқибозликнинг гашти ҳам шунда. Термаимизнинг жаҳон чемпионати йўлланмасини қўлга киритиши муҳлисларга бебаҳо туҳфа, Ўзбек спорти таърихда буюк воқеа бўлур эди. Ҳозирча эса шу ҳақда ўйлашнинг ўзиёқ сал нозикроқ кўнгилларни энтиктириб юборади. Ҳозирча ўтаётган ҳар лаҳза бизни янги 2005 йилга яқинлаштирмоқда. Илоҳим, узоғидан қувонтирсин!

ХасанҒИШОНОВ,
«Нуқуқ» муҳбири

JURNALNING YANGI SONI

Яқинда мамлакатимиз конституциясининг 12 йиллигини нишонладик. 26 декабрда эса яна бир муҳим воқеа — парламентга сайловлар бўлиб ўтди. «Qonun himoyasida» тахририяти ҳам тантаналарга тўйна сифатида «Qonun himoyasida» журналининг 12-сонини ўқувчиларга тортиқ қилмоқда.

Ўзига хос безаклар билан жиловланган журналнинг биринчи саҳифасида Республика Бош прокуратури Рашидjon Қодировнинг «Конституция ва қонунлар устунилиги — тараққиёт кафолати» сарлавҳали мақоласи берилган. Унда мамлакатимиздаги сайловдан сайловгача бўлган жараёнда прокуратура соҳасида қилинган ишлар ҳусусида сўз боради. Жумладан: «Сайловдан сайловгача ўтган даврда прокуратура органлари ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг жиноятчиликка қарши, унинг олдини олиш борасидаги фаолиятини мувофиқлаштириш, улар ўртасида ҳамкорликни таъминлаш юзасидан кенг қўлланли ишларни амалга оширди. Бунинг натижасида республикамизда жиноятчиликнинг оғир ва ўта оғир турларини камайитиришга эришилди».

Келаётган «Сихат-саломатлик йили» муносабати билан бош му-

ДОИМ СИЗ БИЛАН!

ҳаррир минбари рўқнда берилган «Соф-саломат бўлинг!» мақоласидаги дил сўзларининг бари сизлар учун янги йил табригидир.

Ўзбекистон Конституциявий суди раиси Мирзоуллубек Абдусаломовнинг «Конституция ва одил судлов» мақоласида суд ҳокимиятининг Асосий қонунга ҳамоханг равишда яратилган ҳуқуқий асослари ҳақида сўз боради.

Депутат қандай бўлиши керак, бу йилги сайловлар билан олдинги сайловларнинг фарқи нимада каби саволларга «Депутат минбари» рўқни остида берилган Олий Мажлис депутати Ахтам Турсунов билан муҳбиримизнинг «Қонун устувор жамият»

сарлавҳали суҳбатидан жавоб оласиз.

Юртимизда сайловдан сайловгача қонунчилик соҳасида қандай ўзгаришлар бўлди? Бу ҳақда Республика Бош прокуратураси бошқарма бошчилигининг ўринбосари Мухтор Шод-

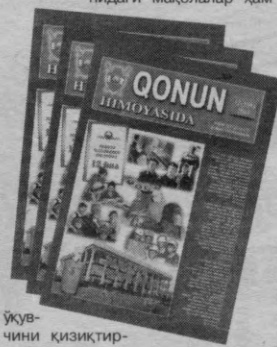
моновнинг «Сайлов: қонунчиликдаги янгиликлар, ҳуқуқ ва масъулият» номли мақоласида сўз боради.

Журналист Мухтарам Улугованинг «Мулоҳаза» рўқнида берилган «Бахтимиз кафолати» мақоласи эса ҳар биримизни ҳуқуқ ва бурчларимизни англаб яшашга даъват этади. Журналист Шухрат Жабборовнинг «Пухта қонун — яхши ҳаёт пойдевори» мақоласи ҳам ҳар биримизни бефарқ қолдирмайди.

Ходимнинг этикаси масаласи нафақат прокуратура, балки ҳуқуқшуносликнинг бошқа соҳалари учун ҳам долзарб бўлганлиги боис хилма-хил тақлиф-мулоҳалар билдирилган «Прокурор этикаси» номли мақола,

ўйлаймизки, ҳар бир ҳуқуқшуносга қўлланма бўлади.

Журналдаги «Прокурор назорати», «Суҳбат», «Аёл ва жамият», «Тарихимизнинг ўқилмаган саҳифалари», «Тадқиқот, таҳлил, тақлиф» рўқнидаги мақолалар ҳам

ўқувчини қизиқтирмай қолмайди. «Нигих» рўқнида журналимизнинг бу галги меҳмони Германиянинг Ўзбекистондаги факултетида ва мухтор элчиси жаноб Ҳанс Йоахим Ки-

дерлендир. У журналхонларга Германиядаги сайловлар ҳақида қўлланма маълумотларни беради. «Мингаканавий сиёсат» рўқнидаги «Марказий Осиё: кеча, бүгун, эртага» мақоласидан сиз мингаканавий сиёсий жараёнларидидаги барқарорликнинг таъминланишида Ўзбекистон омили ҳақида билиб оласиз.

Бир оила фожесиаси тасвирланган «Топталган гўл ёхуд жиноятга элган йўл» номли суд очерки ҳам ўқувчини мулоҳаза юритишга ундайди.

Қисқача қилиб айтганда, журналимизнинг ушбу сони ҳам сизларнинг маънавий оламингизни бойитишга ишонамиз.

У доим сиз билан, азиз ўқувчи. **Фазилат ЁДГОРОВА,** «Нуқуқ» муҳбири

Ўтганларнинг охириати обод бўлсин!

Андижон вилоят прокуратураси жамоаси вилоят прокуратураси бўлими бошлиғи Мухаммадjon Иброҳимовга отаси **Бўрибой отанинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

HUQUQ
yuridik gazeta

Та'сисчи:
О'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi

Bosh muharrir:
Abdullolq ABDURAZZOQOV

Tahrir hay'ati:
Bahridin VALIYEV, Azimjon ERGASHEV,
Jahongir SHAROFBOYEV (Bosh muharrir
o'rinbosari vazifasini bajaruvchi), G'afurjon
ALIMOV (mas'ul ko'itib vazifasini bajaruvchi),
Lola SHOMURODOVA, Hasan INOYATOV,
Muxtor SHODMONOV

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo
G'ulomov ko'chasi, 66.

Telefon: 133-82-34,
133-64-72.
E-mail: Info@huquq.uz.
Faks: 133-64-85, 133-10-53.

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida
№ 023-raqam bilan ro'yxatga olingan. Nashr ko'rsatkichi — 231, 232

Tahririyatga kelgan qo'lyozma va
suratlar egalari qaytarilmaydi.
Mualliflarning fikrlari tahririyat fikridan
farqlanishi mumkin. Nashrimizdan
qo'chirib bosilganda «HUQUQ» dan
olinganligi ko'rsatilishi shart. Tijorat
ahamiyatiga molik materiallar
belgisi ostida chop etiladi.

Buyurtma — 165.9724 nusxada chop etildi.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida teriladi va
sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Novbetchi muharrir: **G. ALIMOV**
Novbetchi: **A. MUSTAFOYEVA**

Gazeta «Sharq» NMK bosmaxonasida ofset usulida
chop etildi. Korxona manzili: Toshkent shahar,
Buyuk Taron ko'chasi, 41.

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 20.00. Topshirildi: 17.30. 1 3 4 5 6 7 8

Gazeta
haftaning
chorshanba
kunlari
chiqadi.

Sotuvda
erkin narxda